

Sveučilišni glasnik

Glas Slavonije

poseban prilog 26. veljače 2021. broj 66

TEMA BROJA

POSLIJE-DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI

str. 7-13

60 GODINA FILOZOFSKOGA FAKULTETA U OSIJEKU

str. 3

Razgovor Ria Trdin izv. prof. ArtD.

str. 14

**Lutke bez animatora
likovno su jako
zanimljiva,
ali mrtva tijela**

str. 6

4. NOĆ ZNANOSTI NA PTF-u

SVEUČILIŠTU U OSIJEKU DODIJELJENA ERASMUS POVELJA U VISOKOM OBRAZOVANJU (ECHE)

Dario FERIĆ

Program Erasmus+ obuhvaća sve europske i međunarodne programe i inicijative EU-a u području obrazovanja, ospobljavanja, mlađih i sporta. Republika Hrvatska pristupila je programu Erasmus u akademskoj godini 2008./2009. (priprema faza), a punoprav-

no je pristupila 2011. godine kada je započeta dvostranska razmjena studenata i (ne)naставnoga osoblja.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od akademске 2008./2009. sudjeluje u aktivnostima organizacije odlaska i dolaska studenata u svrhu studijskoga boravka ili stručne prakse. Strateški ciljevi u svrhu poboljšanja kvalitete Erasmus aktivnosti usmjereni su k dalnjem povećanju broja

studenata u razmjeni na svim razinama studiranja, jačanju suradnje znanstvenika na međunarodnoj razini te pokretanju nastave na engleskom jeziku. Mobilnost se danas smatra temeljnom odrednicom internacionalizacije visokoškolskih

ustanova u području europskoga prostora visokoga obrazovanja. Erasmus povelja u visokom obrazovanju (ECHE) visokim učilištima služi kao opći kvalitativni okvir za aktivnosti europske i međunarodne suradnje koje te usta-

nove mogu provoditi u sklopu programa Erasmus+. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku podnijelo je 26. svibnja 2020. godine Europskoj komisiji zahtjev s projektom prijedlogom za novu Erasmus+ povelju za programsko razdoblje 2021. - 2027. Projekt je prijedlog 22. prosinca 2020. godine pozitivno ocijenjen te je Sveučilištu u Osijeku dodijeljen certifikat „ERASMUS CHARTER FOR

HIGHER EDUCATION 2021-2027“. Dodjelom navedene Povelje Sveučilištu u Osijeku omogućeno je provođenje Erasmus projekata u idućem sedmogodišnjem razdoblju jer Povelja je predviđen svim visokim učilištima koja se nalaze u zemljama sudionici programa i koja žele sudjelovati u obrazovnoj mobilnosti pojedinačno i/ili suradnji radi ostvarivanja inovacija i dobre prakse u okviru programa Erasmus+.

„Umjetnost hrvatskog lutkarstva: javne izvedbe predstavljanja hrvatske kulturne baštine namijenjene američkoj i hrvatsko-američkoj publici“

MEĐUNARODNI UMJETNIČKO-ISTRAŽIVAČKI PROJEKT AKADEMIJE ZA UMJETNOST I KULTURU I AMERIČKOG RIDER UNIVERSITY

Boris VILIĆ, Jasmina PACEK

„Umjetnost hrvatskog lutkarstva: javne izvedbe predstavljanja hrvatske kulturne baštine namijenjene američkoj i hrvatsko-američkoj publici“ naziv je međunarodnog umjetničko-istraživačkog projekta Akademije za umjetnost i kulturu i američkog Rider University koji su financirali New Jersey State Council for the Arts, American National Endowment for the Arts i Središnji ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, održan od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. Potpora National Endowment for the Arts tomu projektu znači da je tim istaknutih američkih umjetnika pregleđao projekt i utvrdio da autori predstave (nastavnici i alumni AUKOS-a) predstavljaju najvišu razinu umjetnosti, a potpora New Jersey State Council for the Arts predstavlja prvi projekt za promicanje hrvatske kulturne baštine koji je izravno podržala američka država New Jersey. Cilj projekta bio je izgradnja svijesti i razumijevanja hrvatske umjetnosti kroz lutkarstvo i približavanje lutkarskog kazališta novoj američkoj publici koja možda nema pristup kvalitetnim umjetničkim sadržajima. Sveučilište Rider, dugogodišnjim partnerstvom sa Sveučilištem J. J. Strossmayera u Osijeku, planiralo je ugostiti tri nastavnika i jednog alumnija AUKOS-a koji su autori i izvođači navedenog predstavljanja, organizirati niz javnih nastupa i radionica predstavnika najtalentiranijih hrvatskih lutkara američkoj i hrvatsko-američkoj najmlađoj publici, no zbog pandemije projekt je realiziran mrežno. Ta je suradnja rezultirala time da je hrvatsko lutkarstvo postalo dijelom programa osnovnoškolskog kurikula u jednom od školskih okruga New Jerseyja (SAD).

„Predstava je temeljena na poznatoj hrvatskoj dječjoj pjesmi Kako živi Antuntun Grigora Viteza i promiče inkluziju slaveći individualne razlike među djeecom“, rekla je doc. art. Tamara Kučinović s AUKOS-a koja je i redateljica predstave. „Uključili smo tradicionalne elemen-

izv. prof. dr. art. Hrvoje Seršić, doc. art. Tamara Kučinović, Mario Tomašević mag. art., asistent, i izv. prof. dr. art. Maja Lučić, autorski i izvođački tim u lutkarskoj predstavi Antuntun

te hrvatske kulture u lutkarstvo i scenografiju pa će se djeca u publici moći istovremeno pozvati s likom i vidjeti hrvatsku tradiciju, kulturu i umjetnost“, istaknuo je Mario Tomašević, alumni i naslovni asistent Akademije te lutkar, kostimograf i scenograf predstave. U pripremnoj fazi projekta Tomašević je slao skice, videozapise i javljaо se uživo o procesu izrade lutke i scenografije, surađujući na izradi kurikulske materijala kojim su se učitelji u osnovnim školama koristili u nastavi prije nego što su djeca imala priliku pogledati predstavu. Dr. Kathleen Pierce, s Rider University, i dvije diplomirane studentice, Sarah Caldwell i Megan Beres, razvile su Googleove učionice pod nazivom: Kako nam lutke mogu pomoći u pričanju priča?. Googleova učionica sadrži uključivanje različitih umjetničkih i socijalno-emociонаlnih vještina u istraživanju lutkarstva općenito, a posebice hrvatskog lutkarstva. Uključuje intervjuje s umjetnicima i nastavnicima, istraživanje i referencije o vrijednosti učenja s lutkama, videoveze i aktivnosti koje pomažu učenicima da nauče kako pisati scenarij, izra-

divati lutke od čarapa, dizajnirati set za lutkarske predstave i vježbati postati dobar član publice. Mnogi učenici prvih razreda koji su nazočili predstavi i učili o hrvatskoj umjetnosti sirošašnog su podrijetla i to će im biti prvo izlaganje profesionalnoj umjetnosti. Kazališta lutaka također su rijetka u Sjedinjenim Američkim Državama. „Sretimo smo što možemo utjecati na djecu kroz umjetnost i predstaviti hrvatsku kulturu kao i nastaviti razvijati suradnju naše Akademije s Riderom“, rekla je izv. prof. dr. art. Maja Lučić, voditeljica projekta i članica autorsko-izvođačkog tima.

Treba istaknuti i riječi Cathlene Leary-Elderkin, direktorice projektnog ureda na Sveučilištu Rider: „Najviše smo bili oduševljeni što smo, unatoč pandemiji, još uvek mogli pružiti nevjerojatno iskustvo za učitelje i školsku djecu koji su na mrežnoj nastavi od ožujka 2020. Oduševila ih je lutkarska predstava i nadahnuti su da lutkarstvom pričaju i vlastite priče. Svakako se veselimo našoj sljedećoj međunarodnoj suradnji“, dodala je Young-Singh.

Učiteljica prvog razreda Osnovne škole „Lore Elementary“

Prvi transnacionalni projektni sastanak u okviru projekta GAMMA

Mirela JUKIĆ BOKUN

GAMMA (GAMe-based learning in MAThematics) je dvogodišnji Erasmus+ projekt Odjela za matematiku Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku koji je s realizacijom započeo 1. listopada 2020. U okviru projekta planirana je suradnja institucija iz Hrvatske, Finske, Grčke i Nizozemske (četiri sveučilišta, četiri škole i jedna javna ustanova) na razvoju metodičkih materijala za nastavnike matematike s fokusom na učenju temeljenom na digitalnim igrama. Odjel za matematiku koordinator je na projektu, a ostali su partneri:

- Elektrotehnička i prometna škola Osijek, Hrvatska
- Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab, Hrvatska
- Agencija za odgoj i obrazovanje, Hrvatska
- Satakunta University of Applied Sciences, Finska VPorin Lyseon lukio General Upper Secondary School, Finska
- National and Kapodistrian University of Athens, School

of Philosophy, Department of Educational Studies, Grčka
● First Senior High School of Peristeri Athens, Grčka

● Amsterdam University of Applied Sciences, Faculty of Education, Nizozemska

Prvi transnacionalni projektni sastanak u okviru projekta GAMMA održan je 19. i 20. studenog 2020. Odjel za matematiku bio je organizator sastanka, a sastanak je održan u virtualnom okruženju. Na sastanku su sudjelovali članovi GAMMA tima Odjela za matematiku i članovi timova zaduženi za koordinaciju i organizaciju projektnih aktivnosti iz ostalih partnerskih institucija.

Članovi su GAMMA tima Odjela za matematiku: Mirela Jukić Bokun, Darija Marković, Ljerka Jukić Matić, Dragana Jančov, Mihaela Ribičić Penava, Mateja Đumić. Na početku sastanka sudionike je pozdravio pročelnik Odjela za matematiku prof. dr. sc. Kristian Sabo, a zatim je organizirano predstavljanje partnerskih organizacija. Nakon toga, članovi su GAMMA tima Odjela za matematiku partnerima predstavili ugovorne i finansijske obveze, procedure za provedbu i evaluaciju projektnih aktivnosti, plan za upravljanje projektom i diseminacijski plan. Na kraju sastanka dogovaran je raspored projektnih aktivnosti.

Iako će način provedbe i broj projektnih aktivnosti uvelike ovisiti o budućoj epidemiološkoj situaciji, na sastanku su postavljeni temelji za učinkovito provođenje aktivnosti koji će omogućiti realizaciju planiranih projektnih rezultata.

RAZGOVOR

RIA TRDIN
izv. prof. ArtD.

Lutke bez animatora likovno su jako zanimljiva, ali mrtva tijela

SALON LUTAKA KAO IZLOŽBENI PROSTOR ZA RADOVE STUDENATA I PROFESORA

Igor TRETINJAK

Krajem prošle godine u Vinkovcima je otvorena izložba lutaka-instalacija, nastala pod vodstvom i mentorstvom doc. art. Dejana Durakovića i izv. prof. ArtD. Rije Trdin. Prof. Trdin prije nekoliko je mjeseci oblikovala i stalni Lutkarski salon na Akademiji za umjetnost i kulturu. Razgovor o tim i brojnim drugim temama pročitajte u nastavku.

▼ Poštovana profesorice, iako je situacija oko koronavirusa bitno usporila događanja u umjetničkom, ali i akademskom svijetu, studenti Odsjeka za kreativne tehnologije vrlo su vrijedni i produktivni. Tako su nedavno imali započenu izložbu lutaka-instalacija u Vinkovcima. Možete li nam reći stogod o izložbi?

Izložba je bila zamišljena i dogovorena s Umjetničkom organizacijom Asser Savus koja producira Lutkarsko proljeće. Trebala je biti postavljena na otvorenju te manifestacije u proljeće 2020. no zbog pandemije manifestacija je otkazana kao i izložba. U dogovoru s divnim i poticajnim ljudima iz Asser Savusa, Samirom Rađuž i Slavenom Nuhanovićem, odlučeno je da se naprave lutke-instalacije koje će se izložiti na otvorenom, javnom prostoru grada Vinkovaca kako bi što više ljudi, djece i prolaznici doživjeli tu lutkarsku manifestaciju i lutku samu. Kod nas je lutka getoizirana, egzistira u malom krugu publike, uglavnom u prostoru dječjeg odrastanja. Zadatak nam je da lutkarstvo izide iz tih okvira i postane popularno široj javnosti. Nekada je svako selo imalo svoju amatersku glumačku i lutkarsku družinu. Danas čak imate osnovnoškolsku djecu koja nikada nisu vidjela lutkarsku predstavu. Osim toga, kod nas je lutkarstvo za odraslu publiku gotovo nepoznana, bar za širu publiku. Mali broj odraslih ljudi koji je uspio vidjeti lutkarske ispite za odrasle u okviru završnih i diplomskih ispita na našoj Akademiji (zbog skručenog prostora i nepostojanja profesionalne pozornice za naše studente nismo u mogućnosti pozvati građanstvo) bio je oduševljen mogućnostima koje pruža lutkarstvo i istinski su uživali u tom području umjetnosti.

S Assem Savusom tek smo započeli suradnju. Oni su tako zainteresirani za svaki oblik suradnje s našim odsjekom. U budućnosti planiramo, osim izložbi, razne radionice za djecu, učitelje, predavanja iz područja lutkarskog oblikovanja i sl. Financirali su izradu tih lutka-instalacija i postolja za lutke koje je izradio naš profesor Dejan Duraković.

▼ Izložene lutke-instalacije već na fotografijama izgledaju vrlo zanimljivo. Kako je došlo do njih? Koji je bio studentski zadatak?

Izrada je lutaka složen i dugotrajan posao. Imali smo samo pet dana da sve napravimo. Morala sam smisliti način kako da u tih pet dana napravimo lutke sa studentima koji su prvi put u ruke uzeli bušilicu i brusilicu. To su bili studenti prve i druge godine koji još nisu prošli kolegije tehnologije lutaka. Za njih je to bio ubrzani tečaj. Iz svojeg sam podruma donijela zanimljive ostatke drveta od starog namještaja, bačvi i slično, na reciklažnom dvorištu potražila sam kotače bicikala, metalne dijelove..., potom sam sa studentima obišla otpad gradinskog materijala i tamo smo pronašli još materijala za rad. Improvizirali smo na mjestu. Nije bilo nacrta ni skica. Zadatak koji sam im postavila jest da u samom materijalu, njegovu obliku, patini i trošnosti potraže inspiraciju te ga uz minimalne preinake kolažiraju u neki prepoznatljiv lik, an-

tropomorfni, životinjski... Studenti su se jako dobro snašli s tim zadatkom kao i sa svladavanjem alata i njegovom uporabom. Nismo upotrijebili mnogo flastera i zavoja, lutke smo radili od drveta i metala kako bi mogli biti izložene pod vedrim nebom i izdržati vremenske prilike i neprilike. Lutke su izradile i tri asistentice, Sheron Pimp Steiner, Ivana Živković i Martina Livović. Svima je taj zadatak bio vrlo zanimljiv. Izišli smo iz okvira deskriptivnog, naturalističkog oblikovanja i poigrali se čistom likovnom metaforom. To je za studente bila i dobra poduka o tome što likovnost zapravo jest i kako se njome možemo koristiti u okviru oblikovanja scene.

▼ Nedavno ste imali izložbu u Požegi. Možete li nam reći nešto više o njoj?

Na njoj su izloženi radovi iz nekoliko profesionalnih lutkarskih predstava kojima sam bila autorica. Lutke su za tu prigodu posudene iz Dječjega kazališta Branka Mihaljevića u Osijeku, Kazališta Virovitica i Zagrebačkoga kazališta lutaka. Izložba je organizirana u okviru Noći kazališta i svečanog otkrivanja ploče o suradnji Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku i Gradskoga kazališta Požega. Lutke i dijelovi scenografija bili su izloženi u Galeriji Ciraki koja je i foaje požeškoga kazališta. Bila je lijepo prihvaćena i trajala je do sredine siječnja ove godine.

▼ Vratimo se malo na Akademiju na kojoj je prije nekoliko mjeseci otvoren Lutkarski salon s vašim „potpisom“. Kako je došlo do njega?

Lutke koje nastaju u okviru nastave i projekata Akademije obično ostaju skrivene i zaboravljene po fundusima. Dekanica naše Akademije prepoznaže važnost lutkarstva, studija animacije i izrade (a sada i režije) koji je jedinstven u Hrvatskoj i prema kojem je naša Akademija prepoznatljiva. Predložila mi je da osmislim i uredim Salon u Tvrđi, u prostorima bivšeg studija Kulturologije, a danas Akademije, kako bi lutke izišle iz podruma i postale vidljive, za uzele dostojno mjesto te kreativno oblikovale prostor naše institucije. Kako su nam materijalna sredstva ograničena, finansijski i prostorno, nismo se mogli upustiti u projekt Muzeja lutaka što taj naš kulturni prostor svakako zaslužuje i treba. Za sada smo organizirali Salon lutaka kao izložbeni prostor za radeve studenata i profesora. Salon je zamišljen i da ugosti lutkarske izložbe drugih autora koji djeluju izvan okvira naše institucije te da bude ugodan prostor za različita predstavljanja primjerice knjiga i slično. Dekanica Helena Sablić Tomić mi je maksimalno potporu u tom projektu. Na raspolaganju sam imala sve što je Akademija u tom trenutku mogla osigurati. Posebno bili zahvalni našoj tehničkoj službi, s Nikolom Žužićem na čelu, koja je marljivo i prekovremeno radila

kako bi Salon bio gotov na vrijeme. Zdrušno su pomagali, davali kreativna tehnika rješenja i zbog toga je proces rada bio iznimno ugodan i produktivan. Takoder bili spomenula i našeg Damira Šafara koji je izradio i postavljao panele i kojem nijedan zadatak nije toliko zahtjevan i čudan da ga ne bi mogao realizirati.

▼ Na koji ste način i s kojom idejom oblikovali Salon?

Oblikovanje tog izložbenog prostora nije bilo jednostavno. Lutke su strašno zahtjevne za postavljanje. Kad odlazimo s izložbama na gostovanja, kako se mučimo da ih na bilo koji način postavimo u prostor. One nisu skulpture koje mogu samostalno stajati niti su slike koje se mogu samo objesiti na zid. Bez animatora koji ih drži u ruci i udahnjuje im život, one su mrtva tijela. Likovno jako zanimljiva, ali mrtva. To vam je kao da mrtvaca pokušavate namjestiti u neku veselu pozu za fotografiranje. Dakle, dugo sam vremena pokušavala osmislići način kako izraditi police na kojima bi se brzo i jednostavno mogle postaviti lutke različitih visina, širina, dužina, težina, tipova (zijevalice, javanke, mariionete, manekini...), kako da se brzo i efikasno skinu te da se promijeni izložba, ugoste neke druge izložbe. Imam mnogo iskustva u postavljanju lutkarskih izložbi i to mi je pomoglo da donesem konačno rješenje. Napravili smo panele, okomito

postavljenje, koji imaju mnogo rupa u koje se mogu utaknuti lutke ili višefunkcionalni (a vrlo jednostavni) dodaci za panele koji pomažu pri postavljanju različitih tipova lutaka. Moram priznati da sam ponosna na to rješenje. Sad smo u procesu dogovaranja i izrade takvih prijenosnih panela koje bismo mogli po potrebi voziti sa sobom kada s izložbama lutaka gostujemo u tudi prostorima. To bi nam uvelike olakšalo, a i vizualno obogatilo naše gostujuće izložbe lutaka.

▼ Vratimo se malo studiju Kazališnog oblikovanja, danas Dizajna za kazalište, film i televiziju. Iza njega je već nekoliko naraštaja svršenih scenografa, kostimografa i lutkarskih oblikovatelja i tehnologa. Koje su jake strane tog studija, posebice u odnosu na druge studije u Hrvatskoj sličnog profila? Ima li kod nas, uopće, studija nalik tomu?

Koliko znam, studija tog profila u Hrvatskoj nema. I to ne samo u Hrvatskoj, nego i u ovom dijelu Europe. Naši studenti na preddiplomskoj razini istovremeno studiraju scenografiju, kostimografiju i lutkarstvo. Dakle, dobiju široku razinu znanja iz područja scenskog dizajna. Sposobni su istovremeno rješavati različite zadatke pa su praktični raznim profesionalnim kućama jer dobiju autora koji može jedan projekt ne samo oblikovati u cijelini, nego i praktično izraditi.

TEMA BROJA

POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI

Dragica STEINDL

Poslrijediplomski sveučilišni (doktorski) studiji najviši su stupanj formalnog obrazovanja i pripadaju razini 8. Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira. Svrha im je izobrazba doktora znanosti koja završava izradom i obranom doktorske disertacije, a temelji se na izvornom istraživanju. Doktorska izobrazba temeljna je aktivnost Sveučilišta i ima ključnu ulogu u poticanju istraživanja te stvaranju novih znanja na dobrobit društva. Kvaliteta doktorske izobrazbe važna je za razvoj akademске karijere doktoranada, ali odgovara i na sve veće zahtjeve tržista rada (ekonomije, industrije, tvrtki, javnog sektora i dr.)

Naznanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta u Osijeku ustrojeno je i izvodi se 18 doktorskih studija iz znanstvenih područja: tehničkih znanosti 2, biomedicine i zdravstva 1, biotehničkih znanosti 3, društvenih znanosti 4, humanističkih znanosti 2 te 2 sveučilišna interdisciplinarna doktorska studija: iz prirodnih, biotehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva, 1 doktorski studij u interdisciplinarnom području znanosti i 3 interdisciplinarna doktorska studija u interdis-

ciplinarnom području društvenih i humanističkih znanosti ustrojena su u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i 1 zajednički poslijediplomski sveučilišni studij Matematike iz znanstvenog područja prirodnih znanosti koji izvodi Odjel za matematiku Sveučilišta u Osijeku u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci, Sveučilištem u Splitu i Sveučilištem u Zagrebu. Svi navedeni sveučilišni poslijediplomski (doktorski) studiji upisani su u Upisnik studijskih programa Ministarstva znanosti i obrazovanja i izvode se na temelju izdane Dopusnice/Potvrde MZO-a. Agencija za znanost i visoko obrazovanje provela je postupak reakreditacije doktorskih studijskih programa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku što je iznimno važno jer se njome dokazuje da visoko učilište radi u skladu s evropskim normama što je predvijet priznavanja diploma, a time i prepoznavanja Sveučilišta i njegovih znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica u međunarodnom okruženju. Inozemni recenzenti posebno su naglasili visoku motiviranost naših sveučilišnih nastavnika uzimajući u obzir uvjete rada (istraživačke, infrastrukturne) te istaknuli važnost što ranijega uključivanja doktoranada u istraživački rad u okviru znanstvenoistraživačkih projekata radi podizanja kvalitete.

Pregled sveučilišnih poslijediplomskega (doktorskih) studija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj godini 2020./2021.

Red. broj	Znanstveno/umjetničko-nastavne sastavnice	Naziv poslijediplomskog sveučilišnog studija	Znanstveno područje Znanstveno polje
1.	Ekonomski fakultet	Management	društvene znanosti ekonomija
Ukupno 2 studija			
2.	Fakultet agrobiotehničkih znanosti	Poljoprivredne znanosti sa smjerovima:	biotehničke znanosti
		Agroekonomika	poljoprivreda
		Hranidba životinja i tehnologija stočne hrane	
		Lovstvo i kinologija	
		Oplemenjivanje bilja i sjemenarstvo	
		Stočarstvo	
		Tehnički sustavi u poljoprivredi	
		Zaštita bilja	
		Agrokemija	
Ukupno 1 studij s 8 smjerova			
3.	Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija	Poslijediplomski sveučilišni studij elektrotehnike i računarstva	tehničke znanosti elektrotehnika računarstvo
Ukupno 1 studij			
4.	Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti	Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja	interdisciplinarno područje znanosti obrazovne znanosti
Ukupno 1 studij			
5.	Filozofski fakultet	Jezikoslovje	humanističke znanosti filologija
		Književnost i kulturni identitet	društvene znanosti pedagogija
		Pedagogija i kultura suvremene škole	
Ukupno 3 studija			

6.	Građevinski i arhitektonski fakultet	Građevinarstvo	tehničke znanosti građevinarstvo
ukupno 1 studij			
7.	Medicinski fakultet	Biomedicina i zdravstvo	biomedicina i zdravstvo kliničke medicinske znanosti
ukupno 1 studij			
	Pravni fakultet	poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Pravo	društvene znanosti pravo
ukupno 1 studij			
	Prehrambeno-tehnološki fakultet	Prehrambena tehnologija i nutricionizam	biotehničke znanosti prehrambena tehnologija nutricionizam
ukupno 1 studij			
10.	Sveučilište u Osijeku u suradnji s Institutom Ruđer Bošković, Zagreb	Zaštita prirode i okoliša	prirodne znanosti biologija biotehničke znanosti poljoprivreda prehrambena tehnologija
	Sveučilište u Osijeku u suradnji sa Sveučilištem u Dubrovniku i Institutom Ruđer Bošković, Zagreb	Molekularne bioznanosti	biomedicina i zdravstvo temeljne medicinske znanosti prirodne znanosti biologija, fizika, kemija biotehničke znanosti biotehnologija poljoprivreda
11.	Zajednički studij Sveučilište u Osijeku – Odjel za matematiku u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci, Sveučilištem u Splitu i Sveučilištem u Zagrebu	Matematika	prirodne znanosti matematika
Ukupno 3 studija			
12.	Doktorska škola Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Sveučilište u Osijeku u suradnji s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar Zagreb i Odsjekom za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu	Kultura i umjetnost	društvene znanosti informacijske i komunikacijske znanosti ekonomija interdisciplinarnе društvene znanosti humanističke znanosti filozofija; filologija povijest; povijest umjetnosti znanost o umjetnosti interdisciplinarnе humanističke znanosti umjetničko područje interdisciplinarnо umjetničko polje
	Doktorska škola Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Sveučilište u Osijeku u suradnji s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar Zagreb	Europski studiji	društvene znanosti ekonomija pravo politologija informacijske i komunikacijske znanosti interdisciplinarnе društvene znanosti
	Doktorska škola Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Sveučilište u Osijeku u suradnji sa Sveučilištem u Dubrovniku, nastavna baza Hrvatsko katoličko sveučilište	Komunikologija	društvene znanosti informacijske i komunikacijske znanosti komunikologija masovni mediji odnos s javnošću
Ukupno 3 studija			
18 sveučilišnih poslijediplomskega (doktorskih) studija			
6 interdisciplinarnih (doktorskih) studija, od toga:			
3 u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i			
1 međusveučilišni interdisciplinarni (doktorski) studij			

DOKTORSKI STUDIJ OBRAZOVNE ZNANOSTI I PERSPEKTIVE OBRAZOVANJA

Emina BERBIĆ KOLAR

Na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti upisan je prvi naraštaj doktoranata na sveučilišni doktorski studij Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja. Doktorski studij Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja interdisciplinarni je doktorski studij koji je vrlo poseban u odnosu na druge slične doktorske studije jer je uz temeljna znanja iz područja obrazovnih znanosti usmjeren na baštinu i na to baštinu promatrana kroz humanističke i prirodne znanosti.

Na studiju doktorandi služaju i polazu pet obveznih kolegija, tri u prvom semestru, dva u drugom, te biraju tri izborna kolegija prema slobodnom izboru, jedan u zimskom i dva u ljetnom semestru. Odabirom izbornih kolegija usmjeravaju se prema temi i području svojega budućeg znanstvenog istraživanja. U prvi naraštaj upisano je 20 polaznika, od kojih je jedna polaznica strančka državljanica (državljanka Republike Madarske), a upisan je i jedan pripadnik romske nacionalne manjine što tomu doktorskom studiju daje posebnu težinu i važnost. S obzirom na izvrstnost nastavnoga kadra koji će predravati na doktorskom studiju, vjerujemo da će to uistinu biti doktorski studij koji će iznjedriti buduće vrhunske znanstvenike koji će unaprijediti i akademsku zajednicu i zajednicu kojoj pripada, odnosno u kojoj žive i rade.

Predloženi program poslijediplomskog studija u cijelosti je uskladjen sa Strategijom Sveučilišta, posebice u dijelu jačanja interdisciplinarnih poslijediplomskih doktorskih studija kojima je svrha jačanje znanstvenih kompetencija polaznika. U Strategiji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti novi poslijediplomski studijski programi postavljaju se kao temelj suvremenog procesa odgoja i obrazovanja na svim razinama. Predloženi studijski program u skladu je s vizijom Fakultete

za izradu doktorskoga rada kao i za primjenu rezultata znanstvenih istraživačkih ustrojenjih jedinica i izvedbu nastavnih programa koji studentima osiguravaju stjecanje znanja i vještina primjerenih razvoju suvremenoga društva. Program je posebice u saglasju sa strateškim ciljem unapređenja nastavnoga procesa izradom i izvedenjem suvremeno ustrojenih interdisciplinarnih studija koji će, prije svega, imati zadatak osposobljavati buduće stručnjake za profesionalan i odgovoran individualan i timski rad u zajednici; također, program odgovara čitavoj vještini područja te specifičnim vještina koje se mogu demonstrirati u različitim područjima.

Specifične se kompetencije odnose na pojedinačno profesionalno područje, a obuhvaćaju: edukaciju vezanu uz problematiku suvremenih perspektiva obrazovanja, kvalitetu rada odgojno-obrazovnih ustanova, održivi razvoj, specifičnosti humanističkih i baštinskih tema u okviru obrazovnih znanosti. Osim navedenih specifičnih područja, važne su i generičke kompetencije kao što su kritičko mišljenje i kritički pristup pri uporabi podataka dobivenih različitim metodama i iz različitih izvora, razvoj znanstvene sposobnosti i pisanja znanstvenih radova kao i preuzimanje odgovornosti za vlastito učenje i razvoj svijesti o potrebi cjeloživotnoga učenja.

Cilj je doktorskoga studija prikazati studentima široku, interdisciplinarnu perspektivu koju će unaprijediti i akademsku zajednicu i zajednicu kojoj pripada, odnosno u kojoj žive i rade. Predloženi program poslijediplomskog studija u cijelosti je uskladjen sa Strategijom Sveučilišta, posebice u dijelu jačanja interdisciplinarnih poslijediplomskih doktorskih studija kojima je svrha jačanje znanstvenih kompetencija polaznika. U Strategiji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti novi poslijediplomski studijski programi postavljaju se kao temelj suvremenog procesa odgoja i obrazovanja na svim razinama. Predloženi studijski program u skladu je s vizijom Fakultete

Goran TANACKOVIĆ FALETAR

Goran TAN

POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI INTERDISCIPLINARNI STUDIJI

Zaštita prirode i okoliša

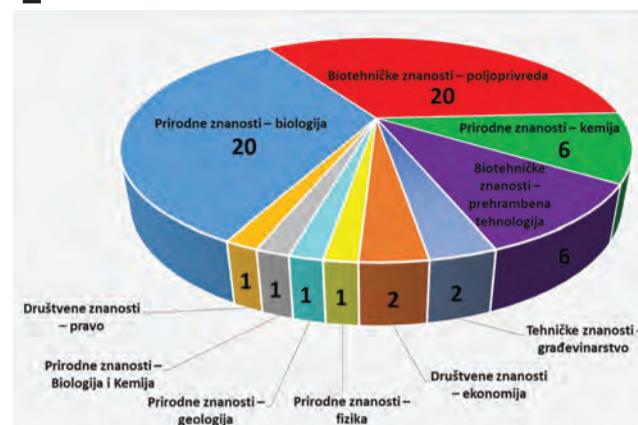
Enrih MERDIĆ

Ovo je jedinstveni poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij u Republici Hrvatskoj. Nositelj je studija Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ali organizacijski je zajednički studij našeg Sveučilišta i Instituta Ruder Bošković Zagreb. Studij u sadašnjem obliku djeluje od 2006. i do sada se upisalo II3, a uspješno je završilo studij i steklo doktorat znanosti 28 poslijediplomata.

Moderno se društvo temelji na znanju kojim se definiraju uvjeti koji osiguravaju održivi razvitak, pravilnu uporabu obnovljivih resursa, očuvanje kakvoće okoliša te raznolikost biljnog i životinjskog svijeta. Potreba organiziranja poslijediplomskoga sveučilišnog interdisciplinarnog studija Zaštita prirode i okoliša proizlazi iz sve većeg interesa i brige o okolišu koji je u današnje vrijeme sveopće globalizacije svjetske ekonomije sve više ugrožen. U takvom je okolnostima čovječanstvo suočeno s potrebnom suradnje radi iznalaženja najpovoljnijih rješenja da bi se što više zaštiti priroda, njezine ljepote te raznolikost biljnih i životinjskih vrsta. Pritom je potrebno da vladine, istraživačke i obrazovne institucije te sve grane gospodarstva i sveukupna javnost udrženo rade da bi se sprječilo zagadenje okoliša, odnosno ublažila i sanirala dosadašnja zagadenja. Napori u tom smjeru mogu biti učinkoviti jedino ako su utemeljeni na razumijevanju složenih procesa u okolišu i na prepoznavanju nastalih problema. Osim temeljnih spoznaja o procesima u okolišu, znanost o okolišu uključuje primjenu spoznaja iz različitih znanstvenih područja i disciplina što je neophodno za integrалno sagledavanje i ocjenu kakvoće okoliša te za planiranje održivog razvoja i pravilnog gospodarenje okolišem. Studijski se program poslijediplomskog interdisciplinarnog sveučilišnog studija Zaštita prirode i okoliša temelji na suradnji znanstvenika i istraživača iz zemlje i inozemstva u okviru rada na znanstveno-istraživačkim projektima iz područja prirodnih i biotehničkih znanosti.

Opis studijskog programa

Poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Zaštita prirode i okoliša traje šest semestara, a njegovim završetkom ostvaruje se 180 ECTS bodova. Tijekom I. semestra studenti slušaju pet obveznih predmeta, a njihovim polaganjem ostvaruju 30 ECTS bodova. U drugom se semestru slušaju još tri obvezna predmeta i dva opća izborna predmeta, a njihovim se polaganjem ostvaruje 30 ECTS bodova. U trećem semestru studenti biraju tri izborna predmeta i ostvaruju 15 ECTS bodova te prijavljuju temu doktorskog rada i za to ostvaruju 15 ECTS bodova. Izborni predmeti organizirani su iz područja prirodnih znanosti biologija i kemijska te područja biotehničkih znanosti poljoprivrede i prehrambenih tehnologija. U četvrtom semestru studenti ostvaruju 30 ECTS bodova isključivo temeljem publiciranih radova i to 10, 20 ili 30 ECTS bodova ovisno o tome u kojoj bazi je časopis citiran. U petom semestru student ostvaruje 30 ECTS bodova sudjelovanjem u izvannastavnim aktivnostima kao što su: predavanje na visokom učilištu (obvezno), stručne ekskurzije, sudjelovanje na međunarodnom kongresu s priopćenjem, sudjelovanje na domaćem kongresu s priopćenjem te boravak i rad u laboratoriju. U šestom semestru napisana, pozitivno ocijenjena i obranjena doktorska disertacija donosi 30 ECTS bodova. Više o programu studija može se naći na mrežnoj stranici zpfo.unios.hr. Izvođači su nastave na poslijediplomskim studijima:

terdisciplinarni sveučilišni doktorski studij Zaštita prirode i okoliša bitno doprinosi ispunjenju uloge Instituta u cjelokupnoj društvenoj zajednici. Time će znatno osnažiti i razvoj cjelokupne znanosti i visokog školstva u zemlji te omogućiti njezino aktivnije uključivanje u europske integracije.

Kratka povijest i vertikala do doktorskog studija

Studij je osnovan 2002. godine kada je upisan prvi naraštaj studenata. Tada je studij završavao sa stupnjem magistra znanosti. Godine 2006. studij se reformira u dva studija i to poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij (doktorski) Zaštita prirode i okoliša i poslijediplomski specijalistički interdisciplinarni studij Zaštita prirode i okoliša. Te je godine Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera donio Odluku o ustroju i izvedbi poslijediplomskog sveučilišnog interdisciplinarnog studija Zaštita prirode i okoliša u kojoj su navedena znanstvena područja (područje prirodnih znanosti i područje biotehničkih znanosti) obuhvaćena programom studija. Temeljem naveđene Odluke i programa studija Nacionalno je vijeće donijelo Zaključak kojim preporučuje izdavanje dopunsice, a tim je slijedom 2007. godine dobivena Dopusnica za izvođenje studija prema predloženom programu studija u kojem je bilo definirano da se interdisciplinarnost studijskog programa očituje u sadržajima obveznih, općih izbornih i strukovnih izbornih predmeta iz područja prirodnih znanosti i biotehničkih znanosti.

plomskom sveučilišnom interdisciplinarnom studiju Zaštita prirode i okoliša 45 nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju zaposlenih na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Odjel za biologiju, Poljoprivredni fakultet, Prehrambeno-tehnološki fakultet, Gradevinski fakultet, Ekonomski fakultet, Pravni fakultet), 14 znanstvenika Instituta Ruder Bošković (izabrani u naslovna znanstveno-nastavna zvanja) i jedna znanstvenica Instituta za medicinska istraživanja. Znanstvena su područja i polja u kojima studij izvodi nastavu i znanstveno-istraživački rad: znanstveno područje prirodnih znanosti (znanstveno polje biologija i znanstveno polje kemija) te znanstveno područje biotehničkih znanosti (znanstveno polje poljoprivrede i znanstveno polje prehrambena tehnologija). Broj nastavnika po pojedinim područjima i poljima te njihova pripadnost pojedinim institucijama prikazane su na slici 1. Interdisciplinarnost studija omogućava kombinacije navedenih polja. Na studiju se posebna briga vodi o mentorima jer mentor su izuzetno važni u vodenju kandidata u pisanju znanstvenih radova i izrade same disertacije. Programom studija definirano je da se svakom studentu prije početka drugog semestra mora imenovati studijski savjetnik koji treba biti iz redova nastavnika na studiju, a koji je obvezan skrbiti o studentu i pratiti njegov rad. Da bi netko bio mentor na našem studiju, potrebno je ispunjavati sljedeće kriterije: mora biti izabran u znanstveno-nastavno ili znanstveno zvanje, mora biti znanstveno aktivan, mora biti voditelj ili suradnik na znanstvenom projektu i mora završiti edukaciju za mentora. Najčešće su mentori doktorskih disertacija nastavnici angažirani na doktorskom studiju, ali i nastavnici drugih institucija koji su izabrani u znanstveno-nastavno ili znanstveno zvanje. Dobar je mentor jamstvo da će kandidat uspješno završiti sve obvezne na studiju.

Da su mentor dobro odradili svoj posao, pokazuje činjenica da su naši završeni doktorandi uglavnom vrlo uspješni u publiciranju znanstvenih radova. Doktorandi su ukupno objavili više od 80 znanstvenih rada iz svojih disertacija. Neki od radova objavljeni su u znanstvenim časopisima s vrlo visokim čimbenikom odjeka.

Studenti

Studenti koji su upisali PISS ZPIO dolaze najčešće s diplomama iz područja prirodnih i biotehničkih znanosti i upisuju se na osnovi raspoloživog natječaja našeg Sveučilišta. Međutim mogućnost upisa na PISS ZPIO imaju kandidati iz drugih područja znanosti. Njima se ovisno o prethodnom obrazovanju dodaju razlikovni predmeti i normalno nastavljanje studija. Na studij se jednako upisuju (i završavaju) studenti koji su iz sustava znanosti i studenti koji nisu u sustavu znanosti. I jedni i drugi upisuju studij jer to vole i žele steći nova znanja i doći do novih znanstvenih spoznaja u kontekstu zaštite prirode i okoliša.

Molekularne bioznanosti

Vera CESAR

Poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Molekularne bioznanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku utemeljen je ak. 2005./2006. godine u suradnji s Institutom Ruder Bošković u Zagrebu i Sveučilištem u Dubrovniku. U izvođenju nastave sudjeluju nastavnici s većeg broja sveučilišnih sastavnica, primjerice Odjela za biologiju, Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo, Medicinskog fakulteta, Fakulteta agrobiotehničkih znanosti, Filozofskog fakulteta i drugih. Ukupno u izvođenju studija angažirano je više od 100 nastavnika zaposlenih u više od deset znanstveno-nastavnih ili znanstvenih institucija. Studenti se upisuju početkom svake parne kaledarske godine temeljem javnog natječaja tako da je do sada upisano osam naraštaja studenata što je ukupno 337 studenata, prosječno 22 studenta svake godine.

Interdisciplinarnost kao temeljna odrednica poslijediplomskoga interdisciplinarnog sveučilišnog studija Molekularne bioznanosti očituje se u funkcionalnoj integraciji većeg broja znanstvenih polja: iz područja prirodnih znanosti, polja biologija i kemija, iz područja biomedicine i zdravstva, polje temeljnih medicinskih znanosti i iz područja biotehničkih znanosti, polja poljoprivrede (agronomija) i prehrambena tehnologija. Time taj studij proširuje integrativnu funkciju našeg Sveučilišta, uskladeno djelovanje i povezivanje znanstvenika, odnosno nastavnika iz različitih znanstvenih područja i polja što osigurava bolju mobilnost i nastavnika i studenata u okviru našeg Sveučilišta, ali i među drugim znanstveno-nastavnim i znanstvenim institucijama. Program poslijediplomskoga interdisciplinarnog sveučilišnog studija Molekularne bioznanosti nalazi se na poveznici <http://rektorat.unios.hr/molekularna/studij/i-godina.html>, a definira da se nastava održava u pet oblika: predavanja, seminari, istraživački seminar, praktikumske i eksperimentalne vježbe. Kada se uzmu u obzir svi ponudeni predmeti u programu, samo 1/3 nastave održava se u obliku predavanja, a ostali oblici nastave traže aktivnu angažiranost studenata cime ih se potiče na samostalnost u znanstveno-istraživačkom radu. Većini je ponudenih predmeta cilj omogućiti studentima samostalno svaljavanje različitih laboratorijskih procedura i metoda koje će primjenjivati u izradi doktorske disertacije. Studij je organiziran u šest semestara i njegovim završetkom studenti ostvaruju 180 ECTS bodova što je sukladno pravilima o organizaciji poslijediplomskih sveučilišnih studija. U prvom semestru studenti imaju četiri obvezna predmeta u kojima se stječu generičke vještine u iznosu ukupno 16 ECTS bodova, a ostale bodove studenti ostvaruju izborom iz portfelja metodoloških predmeta (2 - 3 predmeta od ponudenih 15) u iznosu 14 ECTS bodova. U drugom semestru studenti upisuju izborne predmete iz ponudnih modula. Studij nudi izborne predmete (ukupno 78) razvrstane u šest modula: Znanost o materijalima i novim tehnologijama, Bioinformatica, Biologija, Biologija mora, Biologija biljaka i Biomedicina. Za ostvariti 30 ECTS bodova u drugom semestru, ovisno o izboru predmeta, student treba upisati 5 - 7 predmeta koji u pravilu imaju 75 % praktične nastave, a u funkciji su učenja vještina i stjecanja znanja iz znanstvene discipline u kojoj student izrađuje doktorsku disertaciju. Student treba ostvariti barem 20 ECTS bodova unutar izabranog modula, a preostalih deset ECTS bodova može ostvariti upisom predmeta iz ostalih modula. U III., IV. i V. semestru student ostvaruje ECTS bodove temeljem objavljinja rezultata istraživanja (znanstveni radovi) i izvannastavnih aktivnosti povezanih sa znanstvenim radom (aktivnim sudjelovanjem na znanstvenim skupovima, boravkom stranom laboratoriju i dr.). Temu doktorske disertacije student može, ovisno o dinamici provedenih istraživanja, prijaviti u IV. ili V. semestru čime ostvaruje 10 ECTS bodova. U VI. semestru student ostvaruje 30 ECTS bodova predajom napisane doktorske disertacije i javnom obranom. Dinamika upisivanja semestara od trećeg semestra navise ovisna je isključivo o broju ostvarenih ECTS bodova što izrazito aktivnim studentima omogućuje završetak studija u vremenu kraćem od tri godine. Pri upisu na studij svakom se studentu imenuje studijski savjetnik iz redova nastavnika na studiju koji je tijekom cijelog studija obvezan pratiti napredovanje studenta, savjetovati ga i pomagati mu. Studijski savjetnik može biti mentor doktorske disertacije (vrlo često nije), ali mentor doktorske disertacije može biti i znanstvenik koji nije nastavnik na studiju, a bavi se znanstvenom disciplinom kojoj pripada doktorska disertacija te zadovoljava uvjete za imenovanje mentora na tom studiju. Stavom studija da je za mentorstvo važno da je mentor istaknuti znanstvenik u znanstvenoj disciplini u kojoj se izrađuje doktorska disertacija, a ne da je nastavnik na studiju, te organiziranjem radionica za ospozobljavanje mentora bitno je povećana mentorska baza za studente MOB-ja. Poslijediplomski studij Molekularnih bioznanosti primjer je studija koji je obuhvatio lepezu modernih, specijaliziranih sadržaja kroz znanstvenu produkciju

nastavnika i mentora na studiju. Promovirajući što je moguće veću interdisciplinarnost doktorskih disertacija, do sada je više od polovice obranjenih doktorata iz dvaju znanstvenih područja i/ili polja. Također, profil studenata koji upisuju taj doktorski studij, s obzirom na završeno sveučilišno obrazovanje, pokazuje potrebu funkcionaliranja takvog studija. Nastavni sadržaji koje studij nudi, iako specijalizirani što je primjereno doktorskim studijima, u velikoj su mjeri interdisciplinarni što je posebice izraženo u medicinskim i biološkim istraživanjima. Do sada su na studiju obranjene 83 doktorske disertacije. Tijekom prvih deset godina na studiju su se upisivali mladi zaposlenici iz visokoškolskih i znanstvenih ustanova u odnosu na zaposlenike otprikljike u jednaku omjeru. Posljednjih godina zainteresiranost zaposlenika, posebice bolnica, ali i drugih tvrtki, znatno se povećao pa je sada udio takvih studenata 2/3. Ta je činjenica nametnula potrebu osnivanja Laboratorija poslijediplomskog interdisciplinarnog sveučilišnog studija Molekularne bioznanosti u prostoru Odjela za biologiju i Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo te su opremanjem laboratorija osigurane pretpostavke da svaki upisani doktorand ima gdje obavljati znanstveno-istraživački rad što je jako važno za doktorande koji nisu zaposleni u sustavu znanosti i visokog obrazovanja zbog čega im ponekad nisu dostupni istraživački laboratorijski resursi. Također, iz sredstava studija nabavlja se oprema (opremu dobivaju na korištenje uz potpisivanje reversa) i za druge laboratore koji su spremni „udomiti“ nerezidencijalne doktorande. Znanstveni doseg doktorskih disertacija obrađenih na MOBI-u vidljiv je u više od 200 znanstvenih radova proizliših iz rezultata prikazanih u doktoratima objavljenih u međunarodnim časopisima od kojih je 1/4 u Q1 kategoriji prema WoS-u, a citirani su više od 1000 puta. Otrlike 1/4 doktorskih disertacija pisana je na engleskom jeziku. Pokazalo se da su doktori znanosti s diplomom Molekularnih bioznanosti traženi na domaćem znanstvenom tržištu rada, odnosno da su dobro prihvaci u različitim institucijama koje trebaju takav visokoškolanovani kadar. Od 83 doktora znanosti, svi su zaposleni i to velikim dijelom na našem Sveučilištu i na Institutu Ruder Bošković u Zagrebu gdje njihove znanstvene karijere idu naprijed uzimajući u obzir i činjenicu da je prvi doktorat obranjen krajem 2010. godine. Međunarodni karakter studija pokazuje se kroz nekoliko elemenata: održavanje nastave na hrvatskom i engleskom jeziku, upis studenta iz drugih država, pisanje doktorskih disertacija na engleskom jeziku (1/4), sudjelovanje mentora iz inozemstva (do sada devet), znanstveni radovi doktoranada u kojima su u velikom broju zauzijeni stučnici, znanstvenici iz inozemstva što pokazuje da je dio istraživanja obavljen u stranim laboratorijima. Samo u radovima ima više od 50 stučnica koji su znanstvenici iz inozemstva.

Akreditacijske ocjene

Sukladno mišljenju Stručnog povjerenstva, Akreditacijski nam je savjet preporučio da trebamo jasno definirati i uskladiti ishode učenja s razinom 8.2. HKO-a, unaprijediti internacionalizaciju studijskog programa, službeno pratiti alumnije studija, uvesti sadržaje koji razvijaju relevantne prenosive vještine što smo u međuvremenu proveli. Također, Stručno je povjerenstvo preporučilo povećati administrativnu potporu studiju te osigurati dostupno financiranje svim studentima što kao studij ne možemo ostvariti. Stručno je povjerenstvo istaknulo nekoliko prednosti studijskog programa kao što su interdisciplinarnost i fleksibilnost studija, dobra povezanost studija sa znanstvenim institutima i industrijom. Pohvalili su dobre međuljudske odnose među svim dionicima studijskog programa te istaknuli da je vodstvo studija kvalitetno s jasnom vizijom programa. Kao primjer dobre prakse naveli su studentsko organiziranje i vodenje konferencije, pisanje prijedloga istraživanja, ustroj kolegija s velikim udjelom praktičnog/istraživačkog rada (3/4 satnice), ostvarivanje ECTS bodova temeljem važnih znanstvenih aktivnosti, laboratorijski studija dostupan svim studentima. Temeljem izvješća Stručnoga povjerenstva Akreditacijski je savjet visokom razinom kvalitete ocijenio nastavne metode, nastavne sadržaje u funkciji istraživačkog rada, postupke identificiranja znanstvenih i gospodarskih potreba, broj i optere

Novi studij na Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Lucija PERIŠ

Odlukom Senata Sveučilišta 11. travnja 2011. utemeljena je Doktorska škola društveno-humanističkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Gotovo četiri godine kasnije, 31. ožujka 2015., Senat donosi Odluku kojom Doktorska škola društveno-humanističkih znanosti mijenja svoje ime u Doktorska škola. Od osnutka, Doktorska škola nudila je bogat i raznovrstan program poslijediplomske interdisciplinarnih sveučilišnih studija, kao što su Komunikologija, Kulturologija i Europski studiji te poslijediplomski interdisciplinarni specijalistički studij pod nazivom Europski studiji: Regionalna suradnja i integriranje u Europsku uniju.

Doktorska škola trenutačno je na prekretnici te u akademskoj 2020./2021. godini upisuje prvi naraštaj doktoranada na poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Kultura i umjetnost. Taj poslijediplomski studij traje ukupno šest semestara, odnosno tri godine, a po završetku studija student stječe naziv doktora društvenih/humanističkih znanosti (dr. sc.) ili doktora umjetnosti (dr. art.), uz naznaku polja ili interdisciplinarnog polja/grane. Studij je nastao iz potrebe za doktorskim studijem interdisciplinarnog tipa koji objedinjuje istraživanja iz društvenih

i humanističkih znanosti te područja umjetnosti. Pokretanje toga studija ide ukorak s aktualnim svjetskim trendovima jer i najuglednija strana sveučilišta nude poslijediplomske studije interdisciplinarnoga profila koji povezuju istraživanja u kulturi i umjetnosti s humanistikom.

Na studij se mogu upisati pristupnici koji su završili diplomski sveučilišni studij iz područja društvenih znanosti, humanističkih znanosti ili iz područja umjetnosti i stekli 300 ECTS bodova, pristupnici koji imaju završen poslijediplomski sveučilišni studij po studijskom sustavu prije 2005. u području društvenih znanosti, humanističkih znanosti ili području umjetnosti te pristupnici koji su završili poslijediplomski znanstveni (magisterski) studij iz područja društvenih ili humanističkih znanosti ili područja umjetnosti. Na mrežnim stranicama Doktorske škole (<http://www.unios.hr/doktorska/>) mogu se pronaći detaljniji podaci o upisu, ali i o studiranju na poslijediplomskom studiju Kultura i umjetnost poput izvedbenog plana, rasporeda, dokumenata vezanih za prijavu i ocjenu teme doktorirati.

Ske disertacije te ocjenu doktorske disertacije. Studij je strukturiran tako da 30 % studijskih obveza čine nastavne aktivnosti (izravna kontaktna nastava iz obveznih predmeta i metodoloških/istraživačkih radionica), a 70 % obveza čine izvannastavne aktivnosti (znanstveno istraživanje uz nadzor mentora, izrada istraživačkih seminara, izrada znanstvenih radova, prijava i javna obrana teme doktorske disertacije i izrada i javna obrana doktorske disertacije). Posebnost je tog studija njegova usmjerenost na svakog polaznika. Naime, studij se prilagodava interesima i potrebama pristupnika kojima se nudi mogućnost da sami kreiraju svoj kurikulum i sudjeluju u kreiranju završne kompetencije ili grane unutar polja u kojem bi htjeli doktorirati.

Studij nudi velik broj pogodnosti svojim polaznicima kao što su mogućnost međunarodne razmjene, uključivanje u programe istraživanja na drugim domaćim i inozemnim sveučilištima i mogućnost prijave na dostupne stipendije, a kroz cijeli proces studiranja polaznicima pomaže savjetnici i mentori.

Zajednički sveučilišni poslijediplomski doktorski studij matematike

Krešimir BURAZIN

Zajednički sveučilišni poslijediplomski doktorski studij matematike zajednički su ustrojila sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci iako je formalno Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu jedini nositelj. Glavna je prednost takvog ustroja doktorskog studija u tome što je studentima ponuden širok spektar matematičkih znanja po pitanju tematske orijentacije. Kako većina od šezdesetak upisanih studenata uglavnom dolazi kao magistri s tih četiriju sveučilišta, prisutna je određena heterogenost doktorskih kandidata po pitanju sadržaja kojima su bili izloženi u svojem prethodnom studiranju.

Stoga je doktorski studij osmislen tako da tijekom prve godine studija doktorandi moraju odslušati dva osnovna kolegija koja studentima pružaju napredan temelj za daljnja doktorska istraživanja, dok im je na višim godinama studija ponuđen veliki izbor naprednih kolegija koji se mijenjaju iz godine u godinu u skladu s interesima studenata. Napredni kolegiji nude znanja iz aktu-

alnih događanja u različitim matematičkim područjima i pružaju studentima mogućnost užeg usmjeravanja prema njihovim znanstvenim interesima. Cijelo vrijeme studija studenti sudjeluju u radu odrabornog seminaru na kojem su i sami obvezni izlagati te tako stječu iskustvo prezentacijskih tehniki i znanstvene razmjene matematičkih sadržaja. Na posljeku, uz vodstvo mentora, studenti uče kako pisati znanstvene radove rađeći s izvornom literaturom i formuliraju vlastite znanstvene rezultate koje i oblikuju u doktorsku disertaciju. Budući da je to zajednički studij četiriju sveučilišta, nastava se fizički može izvoditi na svakom od tih sveučilišta te se

pritom predavanja snimaju, a kvalitetne snimke dostupne su studentima. Studenti predavanja mogu pratiti i u prijenosu uživo te postavljati pitanja na relativno izravan način. Neprekidno se radi i na poboljšanju tog sustava prijenosa predavanja. Zbog toga je i prijelaz na potpunu mrežnu nastavu u uvjetima pandemije koronavirusa bio relativno jednostavan.

Prema posljednjem izvješću Stručnoga povjerenstva za reakreditaciju tog studijskog programa, utvrđeno je „da je ovaj studij, u većini aspekata, na visokoj razini kvalitete, što potvrđuju i objavljeni visokokvalitetni radovi sadašnjih i bivših doktoranada te njihovih mentora“.

Martina MIKRUT

Doktorski studij na Pravnom fakultetu

Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku osnovan je 1975. godine, a već je akademске 1978./1979. godine osnovao prvi poslijediplomski studij. Od tada je obrazovao mnoge naraštaje vršnih pravnika iz redova sudaca, odvjetnika, veleposlanika i istaknutih članova državne uprave, lokalne i regionalne samouprave.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

4. NOĆ ZNANOSTI NA PTF-u

Stela JOKIĆ

Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek nastavio je tradiciju i organizirao 4. Noć znanosti održanu 12. veljače 2021. godine u prostorijama fakulteta. Održavanje je te manifestacije dokaz da pandemija nije uspjela zaustaviti aktivnosti na PTF-u. Osim redovitih djelatnosti, Fakultet i dalje organizira aktivnosti vezane uz promidžbu znanosti u malo izmijenjenim uvjetima koristeći se suvremenim tehnikama i komunikacijskim kanalima.

Profesori i asistenti osmislili su 14 zanimljivih radionica, namjenjenih učenicima završnih razreda osječkih srednjih škola, kako bi ih motivirali za istraživanje i stjecanje novih znanja, ali i pomogli maturantima oko odabira Fakulteta.

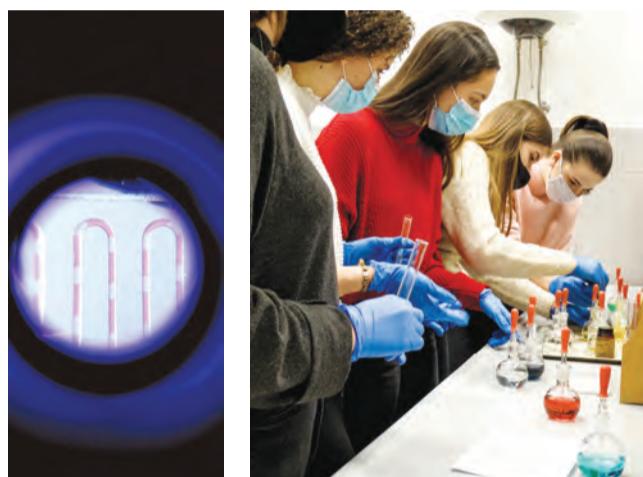
Noć znanosti na PTF-u nije manifestacija koja je tematski određena, već do izražaja dolazi upravo mašta i kreativnost zaposlenika Fakulteta. Stoga su teme ovogodišnjih radionica bile raznolike:

- @deklaracija - profil prehrabenog proizvoda;
- Industrijsko postrojenje na dlanu ruke - mikroreaktori;
- All you need is natural cosmetics;
- Proizvodnja dezinfekcijskih sredstava prirodnog podrijetla;
- Organski otpad + šarene gljive = carstvo mogućnosti;
- Escape lab;
- Sveti kapsula;
- Primijenimo kemiju nimalo stidljivo jer ono bitno je oku nevidljivo;
- Tajni recept za voćni zalogaj;
- Otopine soli u jažice dolit;
- Proizvodnja hladno prešavnog biljnog ulja;
- Čokolada iz 3d printer-a;
- Voda - od rijeke do čaše.

Nažalost, na ovogodišnjoj Noći znanosti broj je sudionika bio ograničen sukladno trenutačnim epidemiološkim mjerama, ali prisutni su učenici dobili uvid u širok raspon mogućnosti koje nudi Fakultet. Ovogodišnjim su radionicama pokrivena sva područja istraživanja koja se provode na PTF-u - od prehrambene tehnologije, nutricionizma, biotehnologije, kemije, instrumentalnih tehnika analiza, tehnologije vode, farmaceutskog inženjerstva, a sve je bilo prikazano pomoću naprednih tehnika i inovativnih pristupa u istraživanju. Tako su srednjoškolci mogli vidjeti 3D pisač za hrancu, proces inkapsulacije kao i različite proizvodne linije za pojedini prehrabeni proizvod.

Dobili su predodžbu i o mikroreaktorima koji se danas rabe u medicini, farmaciji i biotehnologiji te su vidjeli da je industrijski proces proizvodnje biodizela danas moguće zamjeniti mikroreaktorskim postrojenjem veličine školske torbe! Doznaли су što sve može nastati kada se spoje šarene gljive iz prirode i (nekorisni) organski otpad.

Doznaли su i mnoštvo korisnih informacija poput posebne moći koju skriva hrana, a isto tako što voće čini „zdravim“.

Jedna je radionica bila posvećena posebno primjeni kemije i analitičkih metoda u izolaciji potencijalno korisnih komponenti voća koristeći se suvremenim kromatografskim tehnikama, dok se na drugoj radionici moglo izraditi svoj žele s bogatim voćnim okusom. Nadalje učenici su mogli doznati što je deklaracija proizvoda i koga ona treba informirati!

Osim proizvodnje prehrabeni proizvoda, imali su priliku vidjeti i proizvodnju eteričnih ulja i prirodne biljne kozmetike za koju se koriste isključivo prirodni sastojci koji omogućavaju našem tijelu njegu kakva mu je potrebna. Na radionici „Proizvodnja dezinfekcijskih sredstava poljoprivrednog podrijetla“ učenici su mogli naučiti kako se može proizvesti alkohol za dezinfekciju iz vina i ostalih sirovina na prirodnom podrijetlu. Također, jednostavnim i zanimljivim metodama kvalitativne analize učenike smo uveli u svjet analitičke kemije. Sudionica radionice „Voda - od rijeke do čaše“ prikazali su se postupci kojima se od sirove površinske i podzemne vode dovode

dodatak vode za piće metodom koagulacije, flokulacije i filtracije te membranske filtracije vode.

Nakon svih novih saznanja koje su posjetitelji dobili na radionicama, imali su se priliku okušati se u radionici „Escape lab“ gdje su učenici za izlaz iz tog laboratorija morali svladati cijeli niz izazova i zadatka iz područja prirodnih znanosti te radići u timu. S obzirom na ograničen broj posjetitelja, radionice s ovogodišnje Noć znanosti dostupne su i mrežno na Facebook-stranici manifestacije Noć znanosti, <https://www.facebook.com/noc.znanostiPTFOS/>, za sve one zainteresirane koji nisu imali priliku uživo biti na njima. Ovogodišnja Noć znanosti dobita je finansijsku potporu Ministarstava znanosti i obrazovanja za programe popularizacije znanosti u 2020. godini. Prehrabeno-tehnološki fakultet Osijek nastaviti će se truditi i dalje približiti znanost svim populacijama kroz takve i slične manifestacije koje će izvoditi zaposlenici i studenti Fakulteta, ali i učenici te ostali posjetitelji.

Nastavak uspješne suradnje osječke Akademije, Agencije za elektroničke medije i nacionalnoga portala medijskapismenost.hr

Odabrani i predstavljeni najbolji studentski videouradovi na temu (dez)infodemije

Dana 19. siječnja 2021. godine na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku uživo je, uz poštivanje važećih epidemioloških mjera, održano proglašenje i predstavljanje najboljih studentskih kratkih videouradaka na temu suzbijanja i borbe protiv (dez)infodemije u medijima i javnosti.

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), „infodemija je prekomjerna kolica informacija o nekom problemu koja otežava pronađenje rješenja. Tijekom zdravstvene krize infodemija može ugušiti vjerodostojne informacije i omogućiti lakše širenje glasina, otežavajući učinkovitu javnozdravstvenu reakciju.“ Pojam dezinfodemija označava se velika količina dezinformacija koje prate pandemiju COVID-19. Izbor najboljih studentskih videouradaka drugu godinu zaredom proveden je u suradnji Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, Agencije za elektroničke medije i nacionalnoga internetskog portala medijskapismenost.hr. Podsjetimo, prošle godine u istoj suradnji proglašeni su najbolji studentski videouradovi na temu govora mržnje i električnog zlostavljanja. Od početka prosinca 2020. do sredine siječnja 2021. studenti treće godine preddiplomskoga studija, smjera Medijska kultura - njih ukupno 19 podijeljenih u šest skupina - kao praktičan zadatak u okviru obveznog stručnog kolegija Medijska pismenost i civilno društvo prema zadanim smjernicama osmišljavali su, snimali i montirali videouratke na navedenu aktualnu temu, a potom ih je ocijenilo i bodovalo petročlano stručno povjerenstvo. Povjerenstvo su činili: zamjenik ravnatelja Agencije za elektro-

PROMOCIJA STUDENTSKIH VIDEOURADAKA

● Dva najbolja studentska videouratka objavljena su na portalu medijskapismenost.hr te na društvenim mrežama portala i Agencije za elektroničke medije. Pobjednički rad predstavljen je u zasebnom tekstu. Svi studentski videouradovi objavljeni su na službenoj internetskoj stranici i YouTube kanalu osječke Akademije te na društvenim mrežama Akademije i Odsjeka za kulturu, medije i menadžment.

ničke medije Robert Tomljenović; glavna urednica portala medijskapismenost.hr Ana Dokler; prodekan Akademije za razvoj kulturne i kreativne industrije izv. prof. art. Andelko Mrkonjić; zatim doc. art. Vjeran Hrkpa s Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost Akademije te Tomislav Levak, asistent na Odsjeku za kulturu, medije i menadžment Akademije. Rezultate ovoga izbora pred svim studentima sudionicima te predstavnicima niza nacionalnih i lokalnih medijskih kuća objavilo je troje od petero članova povjerenstva: Robert Tomljenović, Ana Dokler i Tomislav Levak. Kako je istaknuto, većinom glasova pobijedio je studentski videouradak koji su zajednički potpisale studentice Josipa Crnčić, Roberta Cvjetović, Lucija Marić i Nikolina Vidaković. Taj je videorad tjesno odnio pobjedu ispred videouratka koji su zajednički kreirale studentice Ivona Maria Cvidrak, Martina Dasović i Renata Jakšić, a koji su članovi povjerenstva također istaknuli kao izvrstan. Tom su prigodom one dobine i simbolične darove Agencije, a ostalim su studentima uručeni promidžbeni tiskani materijali i izdanja usmjerena na razvoj medijske pismenosti. Nakon toga prikazan je prvo pobjednički, a potom i svi ostali videouradci koje su članovi povjerenstva analizirali i prokomentirali sa studentima. Pritom su posebno pohvalili inventivnost i kreativnost studenata kao i činjenicu da su zadatke realizirali uspješno i u roku unatoč svim aktualnim mjerama i ograničenjima. U okviru proglašenja i dodjele održana su zanimljiva i interaktivna gostujuća predavanja. Robert Tomljenović govorio je na temu „Zašto je potrebno regulirati medije?“, a Ana Dokler na temu „Medijska pismenost može biti zabavna“. medijskapismenost.hr

Studenti FERIT-a dobili mogućnost stjecanja diplome Technische Hochschule Deggendorf (TH Deggendorf)

Josip JOB

Na temelju sporazuma o suradnji između Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (FERIT) i Technische Hochschule Deggendorf (THD) omogućena je razmjena studenata između tih dviju institucija. Studentima FERIT-ova diplomskog sveučilišnog studija Automobilsko računarstvo i komunikacije sporazumom je omogućen boravak na THD-u u trajanju jednoga semestra. U slučaju polaganja svih ispitnih predviđenih sporazumom, studentima je omogućeno uz diplomu FERIT-a dobivanje i diplome THD-a za studijski program Applied Computer Science. Za dobivanje inozemne diplome, osim polaganja ispitna na THD-u, studenti po povratku na FERIT trebaju izraditi diplomski rad uz sumentorstvo profesora s THD-a. Nakon

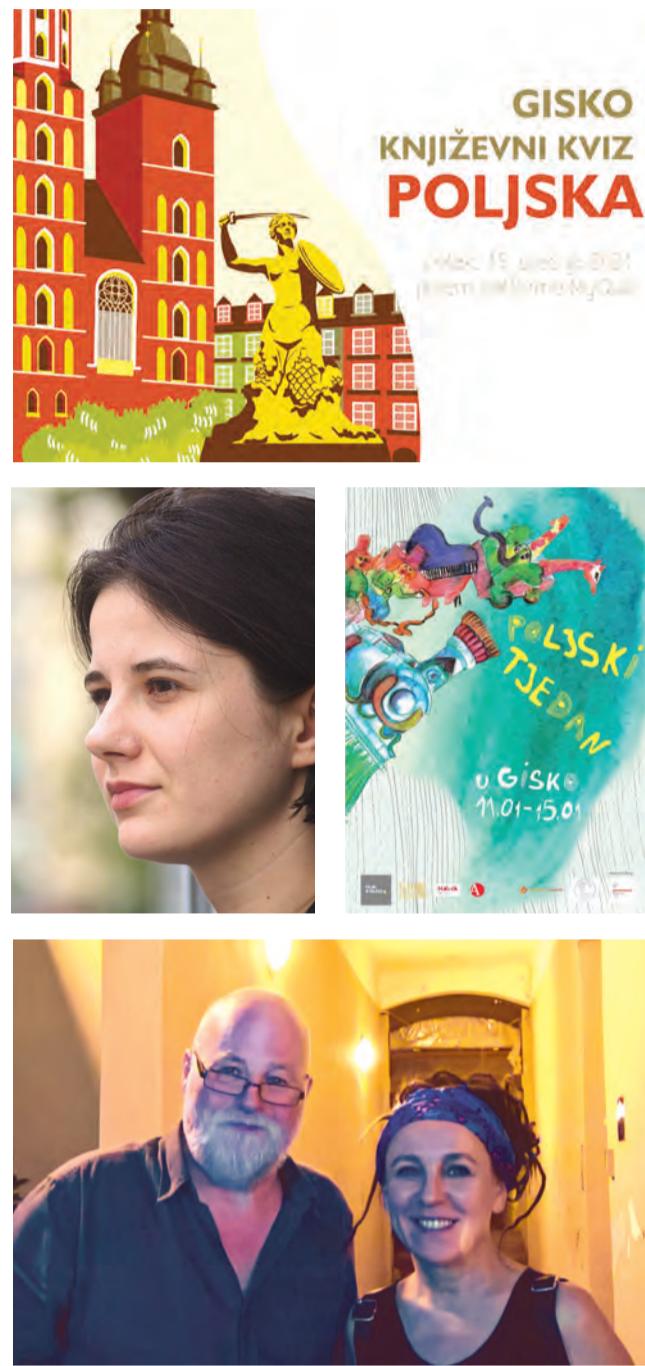
ispunjenja svih traženih uvjeta i uspješno obranjenog diplomskog ispita, student će dobiti zasebne diplome svakoga od spomenutih studija. Taj je sporazum jedan od rezultata stalnoga djelovanja FERIT-a u privlačenju studenata i promidžbi studija Automobilsko računarstvo i komunikacije pokrenutog 2017. godine, a koji od 2019. godine mogu upisati i inozemni studenti jer se izvodi i na engleskom jeziku. Studij je osmišljen i izvodi se u suradnji s partner-skim tvrtkama: AVL AST, GlobalLogic, Institut RT-RK, Orqa, Rimac Automobili, Xylon, Yasaki. Korisne poveznice: <https://www.th-deg.de/ai-m-en> <https://autocom.ferit.hr> <https://www.ferit.unios.hr> Fotografije: <https://www.th-deg.de/static/images/logos/DIT-Logo.png> https://www.th-deg.de/Presse-Erweiterungsbau_Gebaeude_L.jpg

Poljski tjedan u GISO-u

Siniša PETKOVIĆ

U organizaciji Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Filozofskog fakulteta u Osijeku, Veleposlanstva Republike Poljske u Zagrebu, Akademije za umjetnost kulturu u Osijeku, od 11. do 15. siječnja 2021. godine održana je mrežna manifestacija pod nazivom „Poljski tjedan u GISO-u“. Tijekom manifestacije organizirana su različita događanja u mrežnom obliku. Od ponedjeljka, 11. siječnja svi zainteresirani korisnici Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek kao i ostali sugrađani imali su priliku pogledati izložbu „Jezik polski - Polszczyzna“. Izložba je na zabavan i šaljiv način prikazala složenost poljskoga jezika, njegove jedinstvene značajke i povijesni kontekst. Izložbu je pripremila poljska Nacionalna knjižnica po narudžbi Ministarstva vanjskih poslova, a u Osijeku je bilo moguće pogledati ju zahvaljujući Veleposlanstvu Republike Poljske u Zagrebu. Neobične plakate na hrvatski jezik preveli su studenti FFOS-a.

Iduća aktivnost bila je mrežno predavanje i čitanje pod nazivom „Radost čitanja“: Đurđica Čilić o Wiśniawie Szymborskoj. Univerzalizam poezije što ju je pisala velika poljska pjesnikinja Wiśniawska Szymborska pokazuje „Svijet koji nije od ovoga svijeta“, izbor pjesama koji je napravila polonistica Đurđica Čilić - počiva u transparentnom jeziku koji ne skreće pažnju na sebe, ali i u umiješnosti da govori o ljudskoj naravi, o tome da smo svi, ma koliko međusobno različiti, satkani od istih elemenata: slabosti, ravnijosti, smrtnosti, ali i obnavljajuće, dionizijske zaljubljivosti u život, u druge i od nas drukčije. Nepreuzetna u svojoj pjesničkoj gesti, Szymborska dok piše, piše kao da govori, dajući svojim čitateljima osjećaj pripadanja isto, nesavršenoj, ali vrijednoj - ljudskoj zajednici. Svojom poezijom poljska nam nobelovka govori da postoje univerzalna ljudska iskustva i ljudske emocije, da u njima treba prepoznati zajedništvo, kohezivni potencijal, a ne bježati od njih u strahu da upozoravaju na našu prosječnost i trivijalnost. To, dakako, ne znači da ona ne prepoznae individualnost svakog od nas, da papače. Čitajući njezine pjesme u tom iznimnom svesku vrlo je lako bilo moguće pronaći one u kojima slavi ljudsku raznolikost i prosvjeduje protiv jednoobraznosti, uniformiranosti i „idiotizma savršenosti“. U utorak, 12. siječnja održana je mrežna rasprava naslovljena „Između stvarnosti i fikcije - fenomen suvremene književne reportaže u Poljskoj“ pod vodstvom Aleksandre Wojtaszek. Rasprava o njegovu naslijedu zapravo je pitanje o tome kakvu formu treba imati književna reportaža. Treba li ona, slično novinskoj reportaži, vjerno prenositi sliku stvarnosti ili se pisac smije koristiti elemenata i sredstvima tipičnim za fikcijske forme? Jesu li možda reportaže Kapušićinskog prije

svega metafora komunističke Poljske, a ne prikazi drugih zemalja pa im stoga mjestimice nedostaje činjenične vjerodostojnosti? Kakvu ulogu imaju priče iz udaljenih kutaka svijeta u doba interneta i globalizacije? Na ta pitanja u svojim knjigama pokušali su odgovoriti mladi naraštaji poljskih putopisaca i reportera, među kojima bi se trebalo izdvojiti prije svega Mariusza Szczygła, Małgorzatu Rejmer, Wojciecha Tochmana, Witolda Szablowskog i Ziemowita Szczereka. Aleksandra Wojtaszek novinarka je, prevoditeljica i predavačica. Doktorirala je disertacijom o hrvatskoj i srpskoj žanrovskoj fantastici devedesetih. Svoje znanstvene i novinarske radove tiskala je u mnogim poljskim i stranim časopisima, među ostalim Ubiquu, Književnoj reviji i Večernjem listu. Trenutačno predaje hrvatski jezik i književnost na Jagelonskom sveučilištu u Krakovu i piše knjigu reportaža o suvremenoj Hrvatskoj. Književna reportaža u posljednjih je deset godina postala izuzetno popularan žanr u Poljskoj. Međutim, tradicija književne reportaže naširoko je prisutna već od šezdesetih godina kad je svoje radove počeo objavljivati jedan od najpoznatijih poljskih putopisaca i novinara Ryszard Kapuściński. U srijedu, 13. siječnja održano je mrežno čitanje pjesama za djecu „Tuwim djeci“. Veliki

poljski pjesnik i prevoditelj Julian Tuwim rodio se u Łódźu 1894. godine, a umro je 1953. u Zakopanima. Virtuozi riječi bio je jednako poznat po pjesmama za odrasle i djecu. Pročitane su pjesme Lokomotiva i Gospodin Mališkijevi Malicki i kit u prijevodu Jasmina Novljaković i Enesa Kiševića. Iste večeri održana je i mrežna jezična radionica „Kako očarati Poljake“ pod vodstvom Joanne Michte, jezične lektorice poljskog jezika.

„Kako očarati Poljake“ jezična je radionica predviđena za Osječane i sve druge zainteresirane osobe koje dosad nisu imale priliku susresti se s poljskim jezikom. Osim osnovnih informacija na temu jezika, bilo je moguće naučiti izgovorati imena poljskih autora, voditi kratak small talk s poljskim turistom i na kraju saznati nekoliko fraza koje mogu pomoći očarati Poljake.

Četvrtak, 14. siječnja bio je u znaku mrežnoga intervjua s Mladenom Martićem „Književni prevoditelj s punim radnim vremenom“. Posljednja večer, petak, 15. siječnja bio je rezerviran za mrežni GISO Književni kviz pod nazivom „Poljska“, pri čemu su svi zainteresirani imali priliku odgovoriti na dvadeset pitanja vezanih za poljsku kulturu, povijest, književnost i geografiju, a tri najbolja audionika bila su nagradena prigodnim nagradama.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

UNUTARNJI KRITIČAR

Ana KURTOVIĆ

gle biti točnije.
Odakle dolazi unutarnji kritičar?

Kako je unutarnji kritičar većinom kognitivne prirode i odnosi se na način razmišljanja, on je većinom naučen. Razna neugodna iskustva tijekom odrastanja, poput napuštanja, zlostavljanja, odbaćenosti od vršnjaka i sl., mogu potaknuti razvoj loše slike o sebi i osjećaja manje vrijednosti jer djeca uče o sebi na temelju ponašanja drugih prema njima. Mnogo kritičnosti tijekom odrastanja, osobito ako je ona bila usmjerenata na djetetove osobine, također može dovesti do usvajanja tih poruka kao vlastitog pogleda na sebe. Kasnije u životu takve se prosudbe ponovno aktiviraju svaki put kada smo suočeni s nekom situacijom koja ima i približno veze s njima. Primjerice, ako su nas tijekom odrastanja stalno kritizirali, a vrlo malo poхvaljivali, naš unutarnji kritičar može se aktivirati u svakoj situaciji kada nas netko procjenjuje, čak i onda kada nas procjenjuje dobro. Naime, kada nas netko kritizira, čak i ako je to napravio konstruktivno i obzirno, unutarnji će kritičar pogoršati stvar jer će takvu, dobranjenu, kritiku protumačiti kao dokaz da ništa ne valjamo, ništa ne radimo dobro, drugi nas ne vole i sl. Međutim, to nije sve - ako nas netko poхvali, unutarnji kritičar ni tu neće odustati, nego će umanjiti vrijednost te poхvale tako što će reći: „A sjećaš se da to i to nisi dobro napravio“; „Što ti to vrijedi kad...“ ili „To on govori zato što te žali...“

Prije tomu, unutarnji je kritičar usmjerjen samo na negativno jer tako je naučio tijekom razvoja i nije objektivan jer nikad nije naučio uzimati u obzir i dobro i loše te tako doći do uravnoteženog gledišta. Je li unutarnji kritičar nužno loš?

Nije. Samokritičnost je korisna. Krivnja koju osjećamo kada napravimo nešto pogrešno također je korisna. Ona nas motivira da učimo, unaprijedujemo svoje vještine i odnose. Ako nešto nismo dovoljno dobro naučili, uvježbali, uložili truda ili sl., dobro je biti

samokritičan u vezi s tim, priznati pogrešku i nastojati ju ispraviti. Ako smo svojim postupkom, namjerno ili nemjerno, povrijedili ili uvrijedili nekoga tko nam je važan, krivnja koju osjećamo zbog toga motivirat će nas da se ispričamo ili se nastojimo iskupiti osobni čimbenici i njegujemo dobre odnose. Dakle, u različitim područjima života imamo koristi od samokritičnosti pod uvjetom da je ta procjena uistinu točna ili bar većinom točna. Kako unutarnji kritičar nije objektivan i pravedan, nego su njegova pažnja i procjena usmjerene isključivo na negativno, cilj je prepoznati u čemu je u pravu, a u čemu nije te ga naučiti da bude objektivan i pravedan. Dakle, unutarnjeg kritičara ne treba ukloniti, nego ga dovesti u red.

Kako unutarnjeg kritičara naučiti zdravoj samokritici? Nekoliko pitanja može biti korisno pri suočavanju s unutarnjim kritičarom. Vrijedi se zapitati: „Jesam li možda prestrog prema sebi?“ Naime, nije neuobičajeno da se sudi strože i brže nego drugim ljudima. Uz to se vežu i standardi koje postavljamo sebi, koji su često viši nego za druge ljudje, što dovodi do toga da se više kudimo kada ih ne dostignemo. To su, također, stvari koje vrijedni procijeniti koliko su realne. Vrlo je vjerojatno da će se ti standardi malo korigirati kako bi procjene bile manje stroge. Također, vrijedi se osvrnuti na to koliko ste spremni oprostiti sebi za neke pogreške, a koliko drugima. Biste li drugima za iste stvari vječno predbacivali kao što predbacujete sebi?

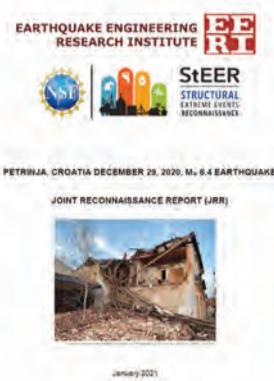
Vrlo vjerojatno ne biste, nego biste u jednom trenutku odlučili prestati s time, krenuti dalje i vjerovati da se neće ponoviti. Jednom kada prepoznete što vam vaš unutarnji kritičar govoriti, a vi prihvataćete kao istinu, vrlo je korisno zapitati se: „Da čujem meni jako dragu osobu da to kaže za sebe, što bih joj odgovorio?“ Vrlo je vjerojatno da biste prema njoj imali više razumijevanja. Probajte isto razumijevanje priuštiti i sebi.

POTRES POKRAJ PETRINJE - preliminarni izvještaj o posljedicama potresa

Marijana HADZIMA-NYARKO

Dana 29. prosinca 2020. potres magnitude 6,4 MW pogodio je Sisačko-moslavačku županiju s epicentrom tri kilometra jugozapadno od grada Petrinje. Nekoliko sati nakon potresa započeo je rad na preliminarnom izvještaju o posljedicama potresa koji je dio suradnje između američkog instituta Earthquake Engineering Research Institute (EERI) i mreže Structural Extreme Events Reconnaissance (StEER) Network.

Preliminarni izvještaj „PETRINJA, CROATIA DECEMBER 29, 2020, Mw 6.4 EARTHQUAKE, JOINT RECONNAISSANCE REPORT (JRR)“ rezultat je napornog brzog rada i doprinosova pojedinaca i organizacija u Hrvatskoj, ali i u mnogim drugim zemljama koji su radili danju i noću devet dana tijekom novogodišnjih praznika. Voditelj u izradi izvještaja bio je Eduard

do Miranda sa stanfordskog sveučilišta, a sudjelovalo je tridesetak prominentnih stručnjaka sa stranih sveučilišta. Osim stranih sveučilišta, primjerice Stanford University, University of California, Berkeley, University of California, Davis, University of California, San Diego, Texas Tech University, Oregon State University, University of British Columbia, Swiss Fed-

eral Institute of Technology Lausanne itd., u izradi izvještaja sudjelovalo je i Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Važan doprinos u izradi izvještaja dala je izv. prof. dr. sc. Marijana Hadzima-Nyarko s Građevinskoga i arhitektonskog fakulteta Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, koju su organizatori prepoznali i uključili na osnovi njezinih objavljenih radova u vrhunskim međunarodnim časopisima iz područja potresnog inženjerstva, oštettljivosti zgrada i procjene rizika.

Preliminarni izvještaj sastoji se od 206 stranica, osam poglavljaja koja obuhvaćaju seismološki dio o dogodenom potresu, prikaze oštećenja zgrada, građevinske propise i tradiciju izgradnje, oštećenja infrastrukture, opažena geotehnička oštećenja itd.

Potpuni izvještaj može se naći na poveznici:
<https://www.designsafe-ci.org/data/browser/public/designsafe.storage.published/PRJ-2959>

Tihomir DOKŠANOVIC

Nakon najrazornijeg potresa kod Petrinje, 29. prosinca 2020. godine, ponovno se istaknula potreba (nakon potresa kod Zagreba) za aktiviranjem i okupljanjem što većeg broja inženjera koji bi pomogli pogodeniima procjenom oštećenja i uporabljivosti građevina. Kako bi se u što kraćem roku postavio sustav za organiziran i učinkovit rad nakon potresa u Zagrebu, nastao je Hrvatski centar za potresno inženjerstvo. Usvojena je metodologija procjena, ali i postavljen sustav prikupljanja informacija svojstvima i oštećenjima građevina u mobilnoj aplikaciji za rad na terenu. To je napravljeno kako bi sve informacije bile izravno dostupne zainteresiranim strankama, ali i kako bi se omogućila brza koordinacija različitih službi. Odmah nakon potresa Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek, kao institucija dulje vrijeme aktivna u području potresnog inženjerstva različitim istraživačkim projektima, ponudio je pomoć u vidu angažiranja svojih dječnjaka stručnjaka u pregledima građevina. Takvu su pomoći ponudili i ostali građevinski fakulteti u Hrvatskoj

AKTUALNOSTI S GRAFOS-a

kao i mnogobrojne stručne tvrtke, prikazujući zajedništvo inženjerske zajednice u vremenima potrebe. Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek (GRAFOS) sudjelovalo je u pregledima oštećenih građevina na području pogodenom potresom od 4. do 29. siječnja s ukupno 20 djelatnika. Kako bi se pokrilo razdoblje kada je nešto manje volontera stručnjaka na terenu, timovi GRAFOS-a boravili su i provodili pregledne na pogodenom području svaki tjedan po tri radna dana. Svaki je tim pri pregledima zgrada činio par inženjera što je nužno zbog naknadnih potresa, odnosno sigurnosti pri radu. Svi timovi GRAFOS-a prije odlaska na teren imali su svakodnevnu koordinaciju područja za pregledne sa stožerom Hrvatskog centra za potresno inženjerstvo u Petrinji gdje su

im bile osigurane i potrepštine za neometan cjelodnevni rad. Tijekom rada na terenu svaka je građevina pregledana tako da je konačan rezultat bio ocjena oštećenja s njihovim opisom te ocjena uporabljivosti građevina prema već poznatim bojama. Također, jako važan aspekt pregleda često nije spomenut, a to je davanje savjeta potencijalno ugroženim stanovnicima, objašnjavaće što pojedina oštećenja znače, a na kraju i slušanje i uvažavanje onoga kroz što ljudi prolaze. Na 9. veljače volonteri su inženjeri uspjeli pregledati 28 647 građevina, a broj je prijavljenih građevina 44 869. Još je dugo putovanje pred nama, no sigurni smo da ćemo kao zajednica imati snage dovršiti pregledne preostalih prijavljenih građevina i tako pomoći koliko možemo.

STUDENTSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

MONOGRAFIJA

Prekogranično kretanje djece u Europskoj uniji

● Urednica:
prof. dr. sc. Mirela Župan

Sveučilišna monografija Prekogranično kretanje djece u Europskoj uniji urednica prof. dr. sc. Mirele Župan predstavlja krunu trogodišnjih aktivnosti Jean Monnet katedre za prekogranično kretanje djeteta u EU-u (Europska agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu, reg. br. 575451-ePP-1-2016-1-HR-EPPJ-MÖ-CHAIR) koju je prof. Župan s Pravnoga fakulteta Osijek vodila od 1. rujna 2016. do 31. kolovoza 2019. godine. U izradi monografije sudjelovali su članovi Katedre te pozvani stručnjaci. Monografija sadrži 14 poglavja tematski vezanih uz pravna pitanja i praksu prekograničnog kretanja djeteta, proučavanih s aspekta međunarodnog, europskog i nacionalnog prava. U prvom dijelu monografije opisane su dvije opće teme: Najbolji interes djeteta u europskim prekograničnim predmetima (Ines Medić te Pristup pravosudu za djecu (Paula Poretti). Drugu veću cjelinu čine teme međunarodnog, europskog i nacionalnog prava: Pravo na spaja-

nje obitelji unutar EU (Tunjica Petrušević); Migracijsko pravo EU-a i prava djeteta (Dunja Duić); Pravni okvir zaštite maloljetnika bez pratnje (Martina Drvenić); Nestanci djece i prava djece ţrtava kaznenih djela prije i tijekom kaznenog postupka (Zvonimir Tomićić - Ante Novokmet - Mirijana Šego).

Monografija popunjava nedostatno istraženu problematiku u Hrvatskoj i u regiji. Aktualne tendencije prava i judikature prekogranične zaštite djeteta autori su ubočili u štivo podobno za studente prava svih razina, ali i praktičare i sudce. Sveučilište u Osijeku ovom monografijom potvrđuje svoje mjesto na znanstvenoj karti referentnih središta za izučavanje i promicanje prava zaštite djece.

Održana 17. Zimska škola fizike za učenike osnovnih škola

Denis STANIĆ

„Matija Gubec“, Čeminac i učitelji J. Alilović, prof.

b) Glazbeni dio, učenici OŠ I. Kukuljevića, Belišće i učiteljica Roberta Arsenić, prof.

Potom je uslijedilo izvođenje video istraživačkih radova učenika na temu Tlak:

a) Tlak, učenici OŠ „Mladost“, Osijek i učiteljice M. Nemet i Lj. Selak Zeljko

b) I zrak je tijelo, probodeni balon, učenici OŠ Bilje, Bilje i učiteljica M. Špiranec

c) Hidrostatski tlak, učenici OŠ Vjenčanac, Osijek i učiteljica T. Paris

d) Tantalov vrč, učenici OŠ F. Krežma, Osijek i učiteljica I. Zakanji

e) Tlak zraka, učenici OŠ A. Česarac, Ivankovo i učiteljica I. Ljevnačić

f) Aristotelovo jaje, učenici OŠ Budrovci, Budrovci i učiteljica M. Kušić

g) Ugzon, učenici OŠ „Retsala“, Osijek i učiteljica T. Jukić

h) Podtlak, učenici OŠ kralja Tomislava, Našice i učitelji D. Rončević i M. Bošnjaković

i) Statički i dinamički tlak, učenici Gimnazije A.G. Matić, Đakovo i nastavnica S. Hardi

Za učitelje su održana tri kratka predavanja:

Povijest tlaka, M. Babić, prof.

Fizika glazbe, Bruno Kovač, student Odjela za fiziku Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Primjeri dobre prakse: Primjena tlaka, izlaganje Dobrila Hemetek, prof. Tehnička škola R. Bošković, Vinkovci

Škola je završila okruglim stolom za učenike i učitelje koji su izrazili svoje zadovoljstvo takvim oblikom izvannastavnih aktivnosti iz područja fizike. Učenici su uživali u pripremi i izvođenju pokusa za svoje vršnjake, a nastavnici su dobili zbirku zanimljivih pokusa koje mogu izvoditi u sklopu nastave u školama ili ih pokazati učenicima ako se nastava odvija mrežno.